

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și
protejarea victimelor acestuia)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative (<i>prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și protejarea victimelor acestuia</i>) este elaborat de Ministerul Justiției.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat în scopul implementării condiționalităților din Planul național de reglementări pentru anul 2025, în contextul alinierii legislației Republicii Moldova la cele ale Uniunii Europene. Scopul proiectului rezidă în transpunerea Directivei 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1712 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 și urmărește îmbunătățirea și consolidarea cadrului normativ pentru prevenirea traficului de persoane, garantarea protecției victimelor și sprijinirea cooperării internaționale în combaterea faptei infracționale de trafic de ființe umane sau de copii. Prin intermediul prezentului proiect de lege se va realiza executarea următoarelor acțiuni: ➤ Acțiunea 1.8.1 din Foaia de parcurs privind „Statul de drept”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025, Capitolul 24 „Justiție, Libertate și Securitate”, subcapitolul I „Combaterea criminalității organizate”; ➤ Acțiunea 213 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024; ➤ Acțiunea 1.2.3. din Planul de acțiuni privind implementarea Programului pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 715/2023.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Traficul de ființe umane constituie o infracțiune gravă, adesea asociată cu criminalitatea organizată, care implică o încălcare directă a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei. Această practică este interzisă în mod expres de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și se află în centrul preocupărilor atât ale Uniunii Europene, cât și ale statelor membre și statelor candidate, inclusiv Republica Moldova. În Republica Moldova, cadrul normativ național privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane este, în mare parte, armonizat cu standardele și prevederile Uniunii Europene. Cu toate acestea, analiza de conformitate a legislației naționale cu Directiva 2011/36/UE, modificată prin Directiva (UE) 2024/1712, a evidențiat existența unor neconcordanțe și lacune care afectează eficiența procesului de prevenire, investigare și sancționare a infracțiunilor de trafic de ființe umane, precum și nivelul de protecție și asistență acordat victimelor. Aceste discrepanțe normative impun necesitatea intervenției legislative pentru asigurarea unei alinieri depline a cadrului legal național cu acquis-ul UE, consolidând astfel capacitatea Republicii Moldova de a combate traficul de ființe umane într-un mod coerent, eficient și conform obligațiilor internaționale asumate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Promovarea prezentului proiect de lege urmărește atingerea următoarelor obiective specifice:

1. Alinierea cadrului normativ la prevederile Directivei 2011/36/UE, modificată prin Directiva (UE) 2024/1712, astfel încât legislația națională să fie conformă cu standardele europene în materie de prevenire, combatere și protecție a victimelor traficului de persoane.

2. Adaptarea legislației la noile provocări sociale și tehnologice – prin actualizarea normelor pentru a acoperi forme emergente de exploatare, inclusiv difuzarea materialelor cu caracter sexual prin mijloace electronice și tehnologiilor informaționale de comunicare, astfel încât mecanismele de prevenire, investigare, sancționare și protecție a victimelor traficului de persoane să rămână eficiente și relevante în fața fenomenelor emergente de trafic.

3. Consolidarea capacității instituționale și a mecanismelor de protecție a victimelor – prin îmbunătățirea competențelor și coordonării între instituțiile implicate (poliție, procuratură, asistență socială, autorități de azil și protecția copilului), precum și prin instituirea unor proceduri clare și eficiente pentru identificarea, sprijinul, monitorizarea, reintegrarea socială și protecția juridică a victimelor traficului de persoane și a familiilor acestora.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune clarificări și completări care vizează armonizarea legislației naționale cu standardele europene în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, precum și consolidarea protecției victimelor. În acest sens se impune necesitatea intervenției în mai multe acte normative, cum ar fi: Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Codul penal, Codul de procedură penală, Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane ș.a.

- Intervențiile propuse la **art. 4** din Legea nr. 1585/1998 au ca scop **consolidarea mecanismului național de protecție a victimelor traficului de ființe umane.**

Prin modificările propuse, **victimele traficului de ființe umane și ale traficului de copii** (litera s) nou introdusă la alin. (4)) vor fi incluse explicit în categoria persoanelor pentru care **Guvernul are calitatea de asigurat** în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală (AOAM).

Rațiunea intervenției se reduce la aceea că traficul de persoane cauzează, în mod inerent, **prejudicii grave sănătății fizice și psihice** a victimelor. Pentru a asigura **reintegrarea socială și reabilitarea eficientă** a acestora – cerință fundamentală a protecției – este vital ca victimele să aibă acces necondiționat și gratuit la servicii medicale complete. Includerea lor în categoria asiguraților de către Guvern elimină bariera financiară și birocratică, garantând accesul la **toate formele de asistență medicală** acoperite de pachetul de bază al AOAM, imediat după identificare.

Această intervenție asigură alinierea cadrului normativ național la standardele europene de asistență și sprijin, și anume la aspectul de asistență și sprijin pentru victime prevăzut în Directiva 2011/36 care impune statelor membre obligația de a asigura victimelor **asistență și sprijin adecvat și specializat**, inclusiv **asistență medicală**. Accesul la sănătate este un pilon esențial al recuperării.

Totodată, pentru a asigura o coerență normativă în cadrul Legii nr. 1585/1998, se impune și modificarea alin. (6), prin care se asigură că victimele traficului (alături de beneficiarii de protecție internațională – lit. o)) pot fi atât cetățeni ai Republicii Moldova, cât și străini, reflectând natura transfrontalieră a fenomenului de trafic.

În același timp, alin. (9) lit. c): stabilește că Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) va fi instituția abilitată cu ținerea evidenței nominale a noii categorii de persoane asigurate (lit. s), alături de alte categorii (i-k), asigurând o integrare administrativă eficientă a acestor victime în sistem.

- Modificările propuse la art. 90 alin. (4) din **Codul penal** urmărește restabilirea proporționalității în aplicarea sancțiunilor pentru infracțiunea de trafic de ființe umane.

În prezent, articolul 90 alin. (4) CP exclude de la beneficiul condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei infracțiunile prevăzute la art. 165 alin. (1) CP. Conform clasificării infracțiunilor (art. 16 CP), infracțiunea de la art. 165 alin. (1) CP este o **infracțiune gravă**, exact ca și infracțiunea de la art. 165 alin. (2) CP .

Paradoxul juridic rezidă în faptul că, în prezent, pentru faptele mai grave (alin. 2) s-ar putea aplica suspendarea condiționată, în timp ce pentru cele mai puțin grave (alin. 1) aceasta este interzisă. Această situație a apărut ca urmare a unei modificări anterioare a limitei de pedeapsă pentru Art. 165 alin. (2) CP, care a retrogradat fapta din categoria **infracțiunilor deosebit de grave** în categoria **infracțiunilor grave**.

Înainte de această modificare, includerea alin. (2) în lista de excepții din Art. 90 alin. (4) CP nu era necesară, deoarece textul art. 90 alin. (4) **interzicea deja** în mod generic suspendarea pentru infracțiunile deosebit de grave. Odată ce art. 165 alin. (2) CP a devenit o infracțiune gravă, s-a creat o lacună: ea nu mai era exclusă automat, dar nici nu a fost adăugată explicit.

Deci, intervenția urmărește restabilirea coerenței sistemului punitiv prin includerea expresă a infracțiunii de la Art. 165 alin. (2) CP în lista de excepții de la suspendarea condiționată, ceea ce asigură că pedeapsa aplicată își atinge scopul de **reprimare și de prevenție specială**, consolidând în același timp **efectul de descurajare** asupra potențialilor făptuitori.

- Aceleași rațiuni sunt aplicabile și intervențiilor de la art. 90¹ alin. (4) CP.
- Directiva 2011/36/UE impune incriminarea traficului în scopul tuturor formelor de exploatare. Modificările propuse al art. 165, 206 și art. 2 din Legea nr. 241/2005 ating acest obiectiv prin **includerea noilor forme de exploatare**.

Căsătoria forțată – deși inițial putea fi inclusă sub incidența exploatării sexuale necomerciale sau practicilor similare sclaviei, Directiva UE (în special prin jurisprudență și necesitatea de clarificare) impune recunoașterea **căsătoriei forțate** ca **scop distinct** al traficului. Acesta acoperă cazurile în care consimțământul este viciat sau absent, asigurând incriminarea clară a acțiunilor de recrutare/transfer în acest scop. Proiectul a fost adaptat în așa mod încât să nu se suprapună și să nu fie creată confuzie la aplicarea în practică a noțiunilor de căsătorie forțată prevăzută de art.167¹ din Codul penal și trafic de ființe umane în scop de căsătorie forțată prevăzut de art.165 din Codul penal, între care există deosebiri esențiale. Respectiv, introducerea acestui termen va elimina ambiguitatea și va asigura protecția completă a drepturilor victimei, așa cum este recunoscut de Directiva 2011/36/UE

Aservirea - prin introducerea **aservirii** ca scop de exploatare, se asigură o acoperire mai largă a formelor moderne de exploatare care nu ating neapărat pragul de **sclavie** sau **condiții similare sclaviei**, dar care implică o **dependență și subordonare esențială**. Aceasta răspunde evoluției conceptelor de exploatare în dreptul internațional și european. De aceea, la art. 2 pct. 16) din Legea 241/2005 se definește aservirea ca fiind stare a persoanei de dependență și subordonare față de altă persoană, supusă unei forme de constrângere sau dominație de natură psihologică, socială, economică ori afectivă, care limitează în mod esențial libertatea de alegere sau de mișcare, dacă nu constituie sclavie sau practici similare sclaviei.

Schimbul sau transferul de control - Adăugarea acestei forme de exploatare în dispozițiile art. 165 și 206 CP clarifică faptul că traficul de persoane nu se limitează la mișcarea fizică (transport, transfer, primire), ci include și tranzacțiile juridice sau de facto care vizează trecerea puterii de decizie și exploatare de la o persoană la alta, esențială în cazurile de exploatare în rețele.

Introducerea agravantelor pentru utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicații asigură alinierea la prevederile celei mai noi a Directivei (UE) 2024/1712 care solicită statelor membre să introducă ca **circumstanță agravantă** faptul că infracțiunea a fost săvârșită prin **utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicații**, în special în cazurile de abuz sexual, care sporesc rapiditatea, amploarea și gradul de umilință al victimei.

Așadar, includerea literei i) la art. 165 alin. (2) CP și literei h) la art. 206 alin. (2) CP incriminează agravat fapta de trafic atunci când este însoțită de difuzarea sau facilitarea difuzării, prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicații, a materialelor cu caracter sexual care implică victima. Aceasta recunoaște prejudiciul suplimentar (revictimizarea) și impactul de lungă durată al expunerii online asupra victimei.

O intervenție esențială pentru asigurarea coerenței normative și a aplicării corecte a legii penale vizează **delimitarea infracțiunii de căsătorie forțată** (art. 167¹ CP) de infracțiunea de trafic de ființe umane în scopul căsătoriei forțate.

Infracțiunile de trafic de ființe umane și trafic de copii sunt infracțiuni complexe ce presupun o serie de acțiuni preparatorii și de executare (recrutare, transportare, transfer, adăpostire sau primire) săvârșite în scopul exploatării. De aceea, dacă acțiunea de căsătorie forțată a fost precedată, însoțită sau este scopul uneia dintre acțiunile tipice traficului, se va aplica încadrarea juridică a traficului de ființe umane sau traficului de copii. Această clarificare juridică asigură că art. 167¹ CP va fi aplicat doar în cazurile care nu includ elementele constitutive ale traficului.

- În partea ce ține de intervențiile de la art. 2 din Legea nr. 241/2005 vizează adaptarea terminologiei la Codul penal și la Directivă:
- *Trafic de ființe umane* - Această reformulare urmărește simplificarea și uniformizarea definiției legale, eliminând necesitatea reproducerii elementelor constitutive ale infracțiunii în cuprinsul legii speciale. Aspectul esențial al acestei modificări constă în validarea unei interpretări *lato senso* a noțiunii de „*trafic de ființe umane*” ca termen-umbrelă. Prin referirea cumulată la ambele articole din Codul penal, se confirmă la nivelul Legii nr. 241/2005 că noțiunea de „*trafic de ființe umane*” înglobează atât faptele comise împotriva persoanelor adulte (art. 165 CP), cât și cele comise împotriva copiilor (art. 206 CP). Această abordare este necesară pentru a menține **coerența** cadrului normativ. Legea specială (Legea nr. 241/2005) se concentrează pe mecanismele de prevenire, protecție și sprijin care sunt, în linii mari, aplicabile ambelor categorii de victime. Definirea unitară asigură că măsurile de protecție instituite de Legea 241/2005 se aplică în egală măsură victimelor adulte și victimelor copii, în baza încadrării penale corespunzătoare.
- *Exploatare sexuală* – Noua definiție elimină referirea la caracterul **comercial/necomercial** și extinde sfera, acoperind orice formă de exploatare de sexuală, în deplină concordanță cu Art. 2 (3) din Directiva 2011/36/UE. Prin **excluderea referirii la caracterul comercial sau necomercial** și prin introducerea clauzei privind **lipsa unui beneficiu patrimonial**, se elimină o barieră juridică semnificativă. Anterior, vechea definiție impunea, în mod restrictiv, obținerea de mijloace financiare sau a altor beneficii patrimoniale pentru a încadra fapta ca exploatare sexuală comercială. Noua formulare recunoaște că scopul exploatării poate fi pur și simplu satisfacerea dorințelor agresorului sau obținerea unui avantaj non-economic, fiind esențială existența actului de abuz sexual, nu neapărat a profitului, or Directiva 2011/36 solicită statelor membre să incrimineze „exploatarea prostituției altor persoane sau alte forme de exploatare sexuală, inclusiv obligarea la acte sexuale, pornografia și producția de materiale sexuale”. Respectiv, noua definiție înglobează toate aceste ipoteze.

La fel, menținerea unei liste care include referiri specifice (prostituție, industrie

pornografică) alături de sintagma „orice altă formă de exploatare de natură sexuală” conferă definiției un **caracter neexhaustiv**. Acest lucru este esențial pentru a permite organelor de drept să acopere o multitudine de ipoteze și forme de exploatare care evoluează rapid, îndeosebi în mediul digital și social.

Drept exemplu ar fi situațiile care nu se încadrează strict în sfera "industrii pornografice" clasice (cum ar fi spectacolele pornografice, spectacolele de *live streaming* sau alte forme de divertisment sexual abuziv) unde victima este forțată să participe la acte sexuale sau degradante. De asemenea, se facilitează incriminarea formelor de exploatare sexuală asistată tehnologic, care nu implică neapărat prostituția fizică (de exemplu, forțarea victimei să producă materiale sexuale pentru distribuție online, fără un profit monetar imediat pentru agresor).

- Definirea *aservirii și căsătoriei forțate* (pct. 15, 16), asigură sensul normei juridice (voința autorului) și oferă un instrument clar de aplicare practică a acestor noi forme de exploatare.
- Definirea *membrului de familie* (pct. 17) prin trimiterea la art. 133¹ CP asigură coerența terminologică în toată legislația națională referitoare la protecția victimelor.

- În domeniul asistenței victimelor traficului de ființe umane și traficului de copii, proiectul își propune trei obiective:

1) instituționalizarea asistenței victimelor pe termen lung, până la reintegrarea acestora și până la dispariția situației de risc în care se află;

2) implementarea în practică a dreptului victimelor de a beneficia de asistență medicală gratuită prin completarea Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală;

3) acordarea dreptului de muncă pentru străinii victime ale traficului de ființe umane;

- Proiectul vine cu un mecanism de protecție imediată și preventivă pentru victimele traficului de ființe umane și membrii de familie ai acestora, atunci când sunt expuși la un pericol iminent de violență din partea agresorului – emiterea ordinului de restricție de urgență. (**art. 20¹** din Legea nr. 241/2005).

Acest mecanism reprezintă un **element de noutate** în materia combaterii traficului de ființe umane, deoarece **adaptează și extinde aplicarea** unui instrument juridic eficient, specific regimului violenței domestice (art. 12¹ din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie), la cazurile de trafic în care fapta este însoțită de acte de violență sau amenințări. Introducerea acestei prevederi este necesară pentru a asigura **alinarea și conformitatea** deplină cu obligațiile europene de protecție a victimelor, în special cele stabilite de Directiva 2011/36/UE. În acest sens, legislație europeană consolidează cerințele privind protecția imediată și eficientă a victimelor traficului, punând un accent special pe măsurile de urgență pentru a preveni vătămrile și a permite reabilitarea. Instituirea protecției respective pentru victimele traficului răspunde direct acestei cerințe prin crearea unei plase de siguranță juridică care acționează rapid prin intermediul poliției pentru a separa victima de agresor înainte de inițierea sau finalizarea procedurilor penale.

Așadar, alin. (1) stabilește obligația expresă a **organului de poliție** de a acționa de îndată ce, la locul faptei, este stabilită, în urma unei evaluări a riscurilor, existența unei **bănuieli rezonabile de comitere a unor acte de violență** sau a unui **pericol iminent** de repetare sau de escaladare a acestora împotriva victimei traficului și/sau a familiei sale. Scopul principal al poliției, în acest moment, este **înlăturarea situației de criză** prin **eliberarea imediată a ordinului de restricție de urgență** în privința agresorului. Acțiunile de constatare a infracțiunii de trafic de ființe umane se întreprind concomitent, subliniind prioritatea acordată securității fizice și psihice a victimei.

Alineatul (2) enumeră **măsurile de restricție** pe care poliția le poate aplica agresorului

prin ordinul de restricție de urgență. Aceste măsuri vizează separarea imediată și întreruperea oricărui contact cu victima, incluzând: obligarea de a părăsi temporar locuința comună, interzicerea de a se apropia de victimă și de persoanele dependente de ea, interzicerea oricărui contact, inclusiv prin mijloace de comunicare la distanță (telefonice, online), și interzicerea de a păstra și purta arma.

În alineatul (3) se prevede că ordinul de restricție de urgență **se eliberează în termen de 10 zile** de la constatarea pericolului și **se pune îndată în aplicare**. Agresorul, victima și reprezentanții legali (în cazul copiilor) trebuie să fie **informați** neîntârziat cu privire la restricțiile impuse, drepturile și obligațiile ce le revin, precum și **răspunderea** pentru nerespectarea cerințelor ordinului de restricție de urgență.

În alineatele (4), (5) și (6) se reglementează modalitatea de **supraveghere** a măsurilor de către angajații postului sau sectorului de poliție din localitate (Alin. 4). Se garantează dreptul agresorului de a **contesta** ordinul de restricție de urgență în instanța de judecată în condițiile contenciosului administrativ, menținând totodată **acțiunea imediată** a ordinului pe durata soluționării contestației (Alin. 5). În fine, se stabilește legătura cu măsura pe termen lung (ordonanța de protecție), prevăzând că, la cererea victimei, acțiunea ordinului de restricție de urgență **se prelungește de drept** până la stabilirea măsurilor de protecție de către instanță (Alin. 6).

- Pentru copii-victime, proiectul introduce dispoziții (art. 29 din Legea nr. 241/2005) care stabilesc desemnarea imediată a unui tutore din momentul identificării, inclusiv în situații de conflict de interese cu părinții, și dreptul la măsuri adaptate de recuperare fizică și psihosocială, acces la educație și sprijin pentru tranziția spre viața adultă. În plus, se prevăd măsuri de asistență și sprijin acordate familiei copilului victimă, indiferent dacă aceasta se află pe teritoriul național sau într-un alt stat, în concordanță cu standardele europene.

- Un alt element al proiectului de lege îl constituie completarea Legii nr. 241/2005 cu un nou articol (art. 29¹ din Legea nr. 241/2005) privind acordarea de asistență și sprijin familiei copilului victimă a traficului de ființe umane. Aceasta reglementare consacră obligația statului de a acorda măsuri de asistență și sprijin pentru familia copilului victimă sau prezumată victimă a traficului, începând din momentul identificării copilului, atunci când familia se află pe teritoriul Republicii Moldova. Această prevedere marchează o extindere a protecției, dincolo de copilul propriu-zis, către mediul familial în care acesta urmează să fie reintegrat.

La fel textul introduce posibilitatea extinderii acestor măsuri și în cazul în care familia copilului se află într-un stat terț sau într-un stat membru al Uniunii Europene, prin cooperare cu autoritățile competente din statul respectiv. Se enumeră explicit tipurile de sprijin ce pot fi acordate familiei: consiliere psihologică și socială, sprijin material și informațional, precum și implicarea familiei în procesul de recuperare și reintegrare a copilului. Astfel, proiectul asigură o abordare transnațională și coordonată, menită să sporească eficiența măsurilor de protecție și reabilitare.

- Alte completări importante includ reglementarea explicită a dreptului victimelor de a fi informate despre posibilitatea de a solicita azil sau protecție internațională, precum și clarificarea obligației autorităților de a asigura monitorizarea continuă a situației victimei până la eliminarea riscului, în cooperare cu serviciile sociale și instituțiile de protecție a drepturilor copilului (art. 24 din Legea nr. 241/2005).

- Completarea art. 111 din Codul de Procedură Penală (CPP) urmărește **consolidarea protecției procedurale** a victimelor traficului. Traficul de ființe umane este o infracțiune extrem de invazivă și traumatică. Victimele acestuia suferă adesea de tulburări de stres post-traumatic, frici legate de agresor și o vulnerabilitate psihologică sporită. Respectiv,

inclusiunea victimei traficului în lista victimelor care trebuie audiate **în prezența unui avocat și, după caz, în prezența psihologului** recunoaște oficial acest nivel înalt de vulnerabilitate.

Asistența avocatului este crucială pentru a garanta că drepturile victimei sunt respectate pe parcursul audierii, prevenind **revictimizarea** sau întrebările abuzive. Prezența psihologului asigură că declarațiile victimei sunt luate într-un mediu de sprijin, fără a agrava trauma suferită, facilitând totodată obținerea unor declarații complete și coerente, vitale pentru probațiune.

Aceste prevederi sunt în direct aliniate cu principiile de sprijin și protecție a victimelor prevăzute de Directiva 2011/36/UE, care impun statelor membre să asigure că victimele infracțiunilor grave, cum ar fi traficul, beneficiază de acces la servicii de sprijin (*sprijin psihologic și emoțional*) și garanții procedurale (*dreptul de a fi asistat de un avocat în timpul audierilor*), în special când victima este vulnerabilă.

- În vederea asigurării unei protecții **juridice complete și durabile** victimelor traficului, se impune o extindere a măsurilor de protecție existente, și anume integrarea acestora în sfera de aplicare a articolului 215¹ CPP. Această intervenție asigură o protecție eficientă și neîntreruptă a victimei și este o **consecință logică și necesară** a instituirii ordinului de restricție de urgență în Legea specială (art. 20¹ din proiectul de lege).

Prin includerea victimelor traficului în art. 215¹ CPP, se asigură **continuitatea procedurală și juridică a protecției**, or articolul 20¹ alin. (6) din proiect (modificare propusă la Legea nr. 241/2005) prevede că victima are dreptul de a solicita ordonanța de protecție și că acțiunea ordinului de restricție de urgență se prelungește de drept până la soluționarea acestei cereri. Extinderea sferei de aplicare a art. 215¹ CPP creează baza legală ca **instanța de judecată să poată emite efectiv ordonanța de protecție** și să aplice toate măsurile prevăzute la alin. (3) (părăsirea locuinței, interdicția de contact, interdicția armelor, etc.) în beneficiul victimei traficului. Această extindere a protecției răspunde imperativului de a trata victimele infracțiunilor grave, cu un risc sporit de revictimizare, în mod uniform și eficient, măsura care este în deplină conformitate cu Directiva 2011/36/UE, care impune statelor membre obligația de a asigura victimelor traficului un **mediu sigur** prin măsuri eficiente de protecție împotriva represaliilor, amenințărilor și a revictimizării, obiectiv pe care doar o măsură judiciară pe termen lung îl poate îndeplini.

- Un element semnificativ introdus prin proiectul de lege îl constituie completarea Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova cu un nou articol – „Dreptul la muncă al victimelor traficului de ființe umane”. Această reglementare are ca obiectiv consolidarea protecției și sprijinului acordat victimelor traficului, prin facilitarea integrării lor socio-economice. Acesta stabilește expres că victimele traficului de ființe umane, care beneficiază de drept de ședere provizorie, obțin dreptul de a desfășura activitate de muncă pe teritoriul Republicii Moldova pe întreaga durată a șederii, fără obligația obținerii unui permis suplimentar. Această soluție elimină barierele birocratice și oferă victimelor posibilitatea reală de a-și asigura mijloacele de subsistență.

În al doilea rând, proiectul introduce obligația autorităților competente de a informa victimele despre drepturile lor și de a facilita accesul la procedurile necesare pentru angajare. Astfel, se asigură nu doar recunoașterea formală a dreptului la muncă, dar și aplicarea sa efectivă.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În vederea atingerii obiectivului trasat, opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului de lege va implica adaptarea și consolidarea capacității

instituțiilor publice responsabile de prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, inclusiv poliție, procuratură, autorități de protecție socială și instituții implicate în azil. Noile reglementări vor necesita instruirea personalului, probabil actualizarea procedurilor operaționale și a protocoalelor de cooperare interinstituțională, precum și dezvoltarea mecanismelor de monitorizare și raportare.

De asemenea, introducerea unor măsuri clare de protecție a victimelor (copii și adulți) va impune ajustări în cadrul structurilor sociale și judiciare, inclusiv pentru asigurarea resurselor necesare sprijinului psihosocial, protecției și reintegrării. În ansamblu, proiectul generează un impact pozitiv asupra sectorului public prin creșterea eficienței, clarității și predictibilității în aplicarea legislației naționale în conformitate cu standardele europene.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea noilor pedepse și sancțiuni nu impun cheltuieli din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect de lege realizează transpunerea în legislația națională a art. 2 alin. (1) și (3), art. 4 alin. (3) lit. b) și alin. (4), art. 11 alin. (1), (2) și (6), art. 11a alin. (1), art. 12 alin. (3), art. 13 alin. (3), art. 14 alin. (1), (2) și (3) și art. 18a alin. (1) din Directiva 2011/36/UE, modificată prin Directiva (UE) 2024/1712, privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și protejarea victimelor acestuia. Obiectivul acestui act juridic constă în armonizarea cadrului normativ național cu standardele europene, prin instituirea unor norme clare privind definirea infracțiunilor, circumstanțele agravante și sancțiunile aplicabile, precum și prin consolidarea mecanismelor de protecție, asistență și reintegrare a victimelor traficului de persoane. Proiectul urmărește, de asemenea, îmbunătățirea cooperării și coordonării între instituțiile competente naționale – poliție, procuratură, autorități sociale și servicii de azil – precum și cu organisme europene relevante, pentru a asigura aplicarea eficientă și uniformă a legislației în materie de prevenire și combatere a traficului de persoane.

Gradul de transpunere al actului este prezentat în tabelul de concordanță, anexat la prezentul proiect de lege.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege urmărește crearea unui cadru juridic intern coerent pentru transpunerea standardelor europene în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și protecției victimelor acestuia. Principalele măsuri prevăd:

Clarificarea definițiilor legale – introducerea expresă a termenului „căsătorie forțată”, „aservire”, „exploatare sexuală”, completarea circumstanțelor agravante ale infracțiunilor – includerea în Codul penal a situației privind difuzarea materialelor cu caracter sexual prin mijloace electronice.

Consolidarea protecției victimelor – mecanisme clare de identificare, sprijin psihosocial, reintegrare, protecție pentru copii și asistență acordată familiilor, inclusiv în cooperare transfrontalieră.

Alinierea la legislația privind străinii și azilul – garantarea drepturilor victimelor străine, inclusiv acces la muncă și protecție internațională.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi accesat la linkul: <https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-30>

Un anunț similar a fost plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md, unde poate fi accesat la următorul link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-consolidarea-masurilor-de-prevenire-si-combatere-a-traficului-de-persoane-in-conformitate-cu-directiva-201136/14026>

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție, iar constatările acesteia vor fi incluse ulterior.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul nu presupune modificarea sau abrogarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului nu presupune ajutări organizaționale ale autorităților sau instituțiilor publice, ci doar includerea unor responsabilități (obligații) organelor de aplicare a legii: poliție, procuratură, autorități sociale și servicii de azil, instanțe judecătorești, pentru a asigura respectarea prevederilor propuse în implementare.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI